

Feiten Onderpresteren

1. Overall

Onderpresteren komt voor in alle leeftijdsgroepen, bij personen met diverse cognitieve capaciteiten en binnen verschillende contexten, zoals school/universiteit en werk (Barbier et al., 2019; Lavrijsen et al., 2022; Siegle, 2018).

2. Risico

Als educatieve behoeften en het onderwijsaanbod niet goed op elkaar aansluiten, lopen leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid risico op onderpresteren (Bakx, 2019; Snyder & Linnenbrink-Garcia, 2013).

3. De ecologie van de leerling

Onderpresteren is nooit alleen het probleem van de leerling. Het is het resultaat van een sluipend interactief proces in de ecologie van de leerling. Voorkomen begint door onderwijs te benaderen als een systemische aangelegenheid (Ziegler & Phillipson, 2012).

4. Motivatie

Motivatie is nooit de enige factor waardoor leerlingen onderpresteren (Siegle, 2013).

5. Gevolgen en impact interventies

Om onderpresteren te begrijpen is het noodzakelijk dat je begrijpt wat de gevolgen ervan kunnen zijn en dat je snapt welke impact interventies kunnen hebben (Speirs Neumeister, & Hébert, 2003).

6. Heterogene groep

Omdat onderpresterende leerlingen een heterogene groep zijn, bestaan er geen homogene oplossingen om het probleem te tackelen (Siegle, 2018).

7. Selectief produceren

Leerlingen die selectief produceren zijn die leerlingen die zelden huiswerk maken, hun spullen vaak niet op orde hebben en waarbij er eigenlijk alleen nog extrinsiek gemotiveerd gedrag gezien wordt (Galbraith & Delisle, 2015; Heacox & Cash, 2020).

8. Selectief consumeren

Leerlingen die selectief consumeren willen nog wel degelijk leren, maar dan alleen in de domeinen en vakken waar zij zelf in geïnteresseerd zijn (Galbraith & Delisle, 2015; Figg et al., 2012).

9. Opvoedingsstijl ouders

De opvoedingsstijl van ouders is van invloed op de leerontwikkeling en de leerprestaties van een leerling (Garn et al., 2010).

10. Autonomie en zelfdeterminatie

Een op autonomie gerichte opvoedingsstijl (gericht op zelfdeterminatie) heeft een positief effect op de motivatie van kinderen om ook op school tot ontwikkelen te komen (Garn et al., 2010).

Verwijzingen bij de feiten

- Bakx, A. W. E. A. (2019). *Begaafde leerling zoekt leerkracht*. Inaugurele rede, Radboud Universiteit.
- Barbier, K., Donche, V., & Verschueren, K. (2019). Academic (under)achievement of intellectually gifted students in the transition between primary and secondary education: An individual learner perspective. *Frontiers in Psychology*, 10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02533>
- Figg, S., Rogers, K., McCormick, J., & Low, R. (2012). Differentiating low performance of the gifted learner: achieving underachieving and selective consuming students. *Journal of Advanced Academics*, 21(1), 53-71. <https://doi.org/10.1177/1932202X11430000>
- Galbraith, J., & Delisle, J. (2015). *When gifted kids don't have all the answers* (2 ed.). Free Spirit Publishing.
- Garn, A., Matthews, M., & Jolly, J. (2010). Parental influences on the academic motivation of gifted students: A self-determination theory perspective. *Gifted Child Quarterly*, 54(4), 263-272. <https://doi.org/10.1177/0016986210377657>
- Heacox, D., & Cash, R. (2020). *Differentiation for gifted learners: Going beyond the basics*. Free Spirit Publishing.
- Lavrijsen, J., Ramos, A., & Verschueren, K. (2022). Detecting unfulfilled potential: Perceptions of underachievement by student, parents, and teachers. *Journal of Experimental Education*, 90(4), 797-817. <https://doi.org/10.1080/00220973.2020.1852523>
- Siegle, D. (2013). *The underachieving gifted child: Recognizing, understanding, and reversing underachievement*. Prufrock Press.
- Siegle, D. (2018). Understanding underachievement. In S. I. Pfeiffer (Ed.), *Handbook of Giftedness in Children: Psychoeducational Theory, Research, and Best Practices* (pp. 285-297). <https://doi.org/10.1007/978-3-319-77004-8>
- Snyder, K. E., & Linnenbrink-Garcia, L. (2013). A developmental, person-centered approach to exploring multiple motivational pathways in gifted underachievement. *Educational Psychologist*, 48(4), 209-228. <https://doi.org/10.1080/00461520.2013.835597>
- Speirs Neumeister, K. L., & Hébert, T. P. (2003). Underachievement versus selective achievement: Delving deeper and discovering the difference. *Journal for the Education of the Gifted*, 26(3), 221-238. <https://doi.org/10.1177/016235320302600305>
- Steenbergen-Hu, S., Olszewski-Kubilius, P., & Calvert, E. (2020). The effectiveness of current interventions to reverse the underachievement of gifted students: Findings of a meta-analysis and systematic review. *Gifted Child Quarterly*, 64(2), 132-165. <https://doi.org/10.1177/0016986220908601>
- Ziegler, A., & Phillipson, S. N. (2012). Towards a systemic theory of gifted education. *High Ability Studies*, 23(1), 3-30. <https://doi.org/10.1080/13598139.2012.679085>